

In den beginne...

Elke bijbellezer zal deze woorden ‘In den beginne’/ ‘in het begin’ herkennen als de eerste woorden van de bijbel. Ook het Johannusevangelie begint ermee: In het begin (was het woord)... .

En velen zullen vreemd opkijken als ik zeg dat dit niet een goede vertaling is van het eerste Hebreeuwse woord van Tenach, ‘béreshiet’.

Het woord ‘béreshiet’ is niet een tijdsaanduiding maar het geeft een rangorde aan. Men kan dit woord ‘béreshiet’ wel met ‘begin (van)’ vertalen, maar we moeten ons realiseren dat het een belangrijk begin is, een toppunt.

Het woord ‘béreshiet’ is afgeleid van het woord ‘rosh’, dat ‘hoofd’ betekent, en ook wel met ‘top’ vertaald kan worden. Eigenlijk bestaat het woord ‘béreshiet’ uit twee woorden, namelijk ‘réshiet’, dat ‘begin’ betekent en daarvoor ‘be’, dat het voorzetsel ‘in’ kan betekenen. Maar als men ‘In **het** begin’ in het Hebreeuws wil weergeven had er moeten staan ‘bareshiet’. Het woord zoals dat er nu staat, ‘bereshiet’, betekent ‘in het begin **van**’.

De Masoreten, de Joodse geleerden die de tekst bewerkt hebben, zullen het woord ‘bereshiet’ op deze plaats ook wel bijzonder hebben gevonden. Ze hebben in de kantlijn namelijk commentaar geleverd op dit woord. Daar schreven ze dat dit woord vijf keer voorkomt in Tenach. De andere vier keer is allemaal in het boek Jeremia (26:1, 27:1, 28:1 en 49:34). Al die vier keer wordt het woord ‘bereshiet’ gevolgd door ‘het koningschap van (een koning)’. Volgens mij kan de verklaring voor dit bijzondere begin van de Bijbel zijn dat hier sprake is van een aposiopesis. Dit is een taalkundige constructie waarbij bewust iets weggelaten wordt, wat de lezer of hoorder zelf moet toevoegen. De schrijver wil met zo’n aposiopesis de lezer/hoorder bij het verhaal betrekken en de aandacht trekken. En in dit geval lijken we de woorden ‘het koningschap’ (in gedachten) toe te kunnen voegen. En direct erna volgt het onderwerp ‘God’. God had geschapen

In gedachten vul ik het woord ‘koningschap’ in, waardoor de vertaling wordt ‘ In het begin van het koningschap heeft God de hemel en de aarde geschapen’.

Vanaf dit moment treedt Gods koningschap in werking, want hij gaat een koninkrijk maken, de aarde, met later een vertegenwoordiger van Hemzelf erop, de mens.

Lukas de Groot, November 2025